

To: (10)(2e) | (10)(2e) @uva.nl; (10)(2e) | (10)(2e) @uva.nl; (10)(2e) | (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) @amsterdamumc.nl | (10)(2e) @amsterdamumc.nl; (10)(2e) @media-gezondheid.nl | (10)(2e) @media-gezondheid.nl; (10)(2e) @eur.nl | (10)(2e) @eur.nl; (10)(2e) @maastrichtuniversity.nl | (10)(2e) @maastrichtuniversity.nl; (10)(2e) @essb.eur.nl | (10)(2e) @essb.eur.nl; (10)(2e) @fsw.leidenuniv.nl | (10)(2e) @fsw.leidenuniv.nl; (10)(2e) @maastrichtuniversity.nl | (10)(2e) @maastrichtuniversity.nl; (10)(2e) @ggdgelderlandzuid.nl | (10)(2e) @ggdgelderlandzuid.nl; (10)(2e) @radboudumc.nl | (10)(2e) @radboudumc.nl; (10)(2e) @uva.nl | (10)(2e) @uva.nl; (10)(2e) @uu.nl | (10)(2e) @uu.nl; (10)(2e) @amsterdamumc.nl | (10)(2e) @amsterdamumc.nl; (10)(2e) @umcg.nl | (10)(2e) @umcg.nl; (10)(2e) @uva.nl | (10)(2e) @uva.nl; (10)(2e) @uu.nl | (10)(2e) @uu.nl; (10)(2e) @essb.eur.nl | (10)(2e) @essb.eur.nl

Cc: (10)(2e) | (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) | (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2g) | (10)(2e) @rivm.nl; (10)(2e) | (10)(2e) @rivm.nl

From: (10)(2e)

Sent: Fri 10/23/2020 3:14:08 PM

Subject: Re: appje van vanmiddag over extra communicatie-inzet

Received: Fri 10/23/2020 3:14:50 PM

Even andere invalshoek...

Grote meerderheid ondersteunt maatregelen en volgt ze, maar je hebt maar een paar procent nodig om de besmetting te verspreiden. Zo werkt de exponentiele groei.

Begin september 1 op 600 Ndl was besmettelijk (had ik toen uitgerekend - dit is veel kleiner (2x zo klein) dan de kans dan dat je iemand tegenkomt die op dezelfde dag jarig is als jij). Nu in Amsterdam 1 op 35 (als ik goed gerekend hebt) mensen zijn besmettelijk. Kans is nu echt reeel dat je een besmettelijk iemand tegenkomt. Dus echt geen feestjes organiseren met veel mensen.

Mbt perspectief voor de toekomst: het virus gaat nooit meer weg, dus we moeten er mee leren leven. Dat na een lockdown en daling van besmettingen, het weer voorbij is, is een illusie. Maar we hebben ook leren leven met het influenza virus dat in de 16de eeuw naar Europa is gekomen (heb ik net geleerd van het afscheidscollege van (10)(2e) (10)(2e) - zeer aan te bevelen). Of zoals Merkel zegt "wir schaffen das" - zegt ze ook over deze coronacrisis. Dus nadruk op de veerkracht van onze maatschappij -- maar dat is niet erg concreet. Excuus.

vrg

(10)(2e)

(10)(2e), PhD,

(10)(2e)

Amsterdam UMC, Vrije Universiteit Amsterdam

Department of Public and Occupational Health | (10)(2e)

Amsterdam Public Health research institute

Van der Boechorststraat 7, 1081 BT Amsterdam, NL

T (10)(2e) | E (10)(2e) @amsterdamumc.nl |

research.vu.nl/en/persons/ (10)(2e) www.linkedin.com/ (10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@uva.nl>**Verzonden:** vrijdag 23 oktober 2020 16:43

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@uva.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) @amsterdamumc.nl' <(10)(2e)@amsterdamumc.nl'>; (10)(2e) @media-gezondheid.nl' <(10)(2e)@media-gezondheid.nl'>; (10)(2e) @eur.nl' <(10)(2e)@eur.nl'>; (10)(2e) @maastrichtuniversity.nl' <(10)(2e)@maastrichtuniversity.nl'>; (10)(2e) @essb.eur.nl' <(10)(2e)@essb.eur.nl'>; (10)(2e) @fsw.leidenuniv.nl' <(10)(2e)@fsw.leidenuniv.nl'>; (10)(2e) @maastrichtuniversity.nl' <(10)(2e)@maastrichtuniversity.nl'>; (10)(2e) @ggdgelderlandzuid.nl' <(10)(2e)@ggdgelderlandzuid.nl'>; (10)(2e) @radboudumc.nl' <(10)(2e)@radboudumc.nl'>; (10)(2e) @uva.nl' <(10)(2e)@uva.nl'>; (10)(2e) @uu.nl' <(10)(2e)@uu.nl'>; (10)(2e) @amsterdamumc.nl' <(10)(2e)@amsterdamumc.nl'>; (10)(2e) @umcg.nl' <(10)(2e)@umcg.nl'>; (10)(2e) @uva.nl' <(10)(2e)@uva.nl'>; (10)(2e) @uu.nl' <(10)(2e)@uu.nl'>; (10)(2e) @essb.eur.nl' <(10)(2e)@essb.eur.nl'>

CC: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2g) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Onderwerp: RE: appje van vanmiddag over extra communicatie-inzet

Excuus, ik formuleerde hier onduidelijk; ik ben het er mee eens dat er geen exacte datum genoemd kan worden; dat is precies denk ik waar de moedeloosheid nu vandaan komt (er werd drie tot vier weken gezegd en dan verder kijken, maar ik vermoed dat veel mensen daar niet in geloven en bang zijn dat het langer wordt; ik hoorde diverse mensen uit de horeca refereren aan de 11 weken uit het voorjaar). Dus woord 'tjidspad' was niet goed gekozen. Ik dacht meer aan de routekaart inderdaad, maar dan nog concrete ingevuld. Iemand in mijn omgeving suggereerde bijvoorbeeld een 'besmettingsmeter' bij de ingang van supermarkten, met smileys als dingen de goede kant uit gaan (ik weet niet of dit perse het beste voorbeeld is, maar ik doelde vooral op tastbaarder maken). En de stip hoeft geen datum te zijn, maar wel iets om naar toe te werken. Niet het 'oude leven', maar wel een leuk leven, binnen de mogelijkheden die er (dan) zijn. Ik zie hier toch echt wel iets in burgerberaden en burgerplatforms.

Veel groeten,

(10)(2e)

From: (10)(2e) <(10)(2e)@uva.nl>**Sent:** vrijdag 23 oktober 2020 16:33

To: (10)(2e) <(10)(2e)@uva.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) @amsterdamumc.nl'; (10)(2e) @media-gezondheid.nl'; (10)(2e) @eur.nl'; (10)(2e) @maastrichtuniversity.nl'; (10)(2e) @essb.eur.nl'; (10)(2e) @fsw.leidenuniv.nl'; (10)(2e) @maastrichtuniversity.nl'; (10)(2e) @ggdgelderlandzuid.nl'; (10)(2e) @radboudumc.nl'; (10)(2e) @uva.nl'; (10)(2e) @uu.nl'; (10)(2e) @amsterdamumc.nl'; (10)(2e) @umcg.nl'; (10)(2e) @uva.nl'; (10)(2e) @uu.nl'; (10)(2e) @essb.eur.nl' <(10)(2e)@essb.eur.nl'>

Cc: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2g) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Subject: RE: appje van vanmiddag over extra communicatie-inzet

Kleine aanvulling.

Ik snap dat mensen perspectief willen, maar denk dat concrete stip op de horizon die (10)(2e) noemt, niet kan in termen van een datum, of na zoveel weken. Eerlijke communicatie is dat we daar geen datum op kunnen plakken. Als je wel datum geeft, en dat klopt niet, is de misnoedigheid compleet.

Wat wel kan worden gecommuniceerd is in welke situatie er veranderingen in maatregelen zijn (zie routekaart), maar ook met de eerlijke boodschap dat dit zal duren totdat door vaccin en/of medische behandeling de situatie voldoende onder controle is.

Ik vind het ook belangrijk om te communiceren (maar pas over paar weken) dat einde 2^e golf niet het moment is waarop we weer kunnen loslaten. De basis gedragsaanbevelingen moeten beter worden opgevolgd tot (ik citeer hier het kabinet) het virus verslagen is.

(10)(2e)

From: (10)(2e) <(10)(2e)@uva.nl>
Sent: vrijdag 23 oktober 2020 16:14
To: (10)(2e) <(10)(2e)@uva.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e)@amsterdamumc.nl'; (10)(2e)@media-gezondheid.nl'; (10)(2e)@eur.nl'; (10)(2e)@maastrichtuniversity.nl'; (10)(2e)@essb.eur.nl'; (10)(2e)@fsw.leidenuniv.nl'; (10)(2e)@maastrichtuniversity.nl'; (10)(2e)@ggdgelderlandzuid.nl'; (10)(2e)@radboudumc.nl'; (10)(2e)@uva.nl'; (10)(2e)@uu.nl'; (10)(2e)@amsterdamumc.nl'; (10)(2e)@umcg.nl'; (10)(2e)@uva.nl'; (10)(2e)@uu.nl'; (10)(2e)@essb.eur.nl' <(10)(2e)@essb.eur.nl>
Cc: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2g) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Subject: RE: appje van vanmiddag over extra communicatie-inzet

Hallo (10)(2e) (10)(2e) en anderen,

Ik bedoelde in onderstaande highlights zeker niet dat in gaan op incorrecte rationalisaties NIET belangrijk is. Het hele rijtje vind ik belangrijk, maar de vraag die toen voor lag was niet 'volgende week' (of ik heb het verkeerd begrepen) en ik wilde er vooral mee aangeven dat het m.i. zeker op langere termijn erg belangrijk is om verder te kijken dan alleen overtuigen.

Stap 1 is en blijft ook in mijn opinie dat mensen de juiste kennis hebben (daar hoort ingaan op incorrecte rationalisaties bij), maar ik wilde aangeven dat we ook de stap van weten naar doen veel aandacht moeten gaan geven.

De vraag van vandaag is wat mij betreft een andere, namelijk concreet: wat kunnen we volgende week doen? Ik vermoed dat er niet volgende week een hele campagne opgetuigd is, dus het moet waarschijnlijk eenvoudiger.

Ik vraag me af of er recente gegevens zijn (dus sinds de laatste persconferentie) over welke maatregelen het minste opgevolgd worden, door wie en waarom wel/niet? Zo ja, dan daar op inspelen (open deur).

Zo nee, dan inspelen op wat we weten van daar voor. Zo uit mijn hoofd (maar jullie hebben dat ongetwijfeld nog preciezer op je netvlies) zijn de problemen die we zien in het gedrag:

- Meer dan de helft van de mensen met milde klachten gaat op bezoek bij anderen.
- Lang niet iedereen met milde klachten laat zich testen.
- Veel mensen die wachten op de uitslag van een test blijven niet thuis.
- 80% van de positieve geteste mensen blijft niet thuis.
- Handen wassen bij huis verlaten en op bezoek gaan is relatief laag
- Volgens mij leven er ook veel vragen over besmettelijkheid van kinderen en hoe hiermee om te gaan, maar dat komt dacht ik niet echt uit RIVM gedragsonderzoek.
- Thuis werken?
- ?

De vraag is dus waarom vertonen mensen dit gedrag? Over het testen en thuis blijven is deze week in de app ook al het nodige gezegd. Naast wat (10)(2e) hieronder noemt (mensen vrouwen hun bezoek onterecht; ze weten niet dat ze zonder symptomen toch besmettelijk zijn etc) heerst er volgens mij nog steeds veel onduidelijkheid heerst over testen en quarantaine (wanneer precies wat te doen; ik sprak laatst huisartsen die niet eens precies wisten wat ze hun patiënten moeten adviseren hierover en de informatie moeilijk te vinden vonden). Ik ben nog steeds groot voorstander van een stroomschema of soort stemwijzer waarmee mensen snel en eenvoudig een persoonlijk advies kunnen krijgen over wat ze geacht worden te doen. Maar daarnaast zijn er ook een aantal praktische problemen t.a.v. testen en thuis blijven. Het duurt al met al sowieso een aantal dagen (tot men de afspraak heeft en tot men de uitslag heeft) en mensen kunnen het zich niet altijd permitteren om zich te laten testen, omdat ze dan niet kunnen werken en dus geen inkomen hebben. Het zou natuurlijk geweldig zijn voor de communicatie als er iets geboden kan worden in de trant van: de testproblemen zijn opgelost, iedereen kan binnen een dag terecht, uitslag is er binnen ... uur, bij positieve testuitslag krijgt men voorrang bij boodschappen bezorgservice, studenten/horecapersoneel staan klaar voor ondersteuning bij boodschappen, voucher voor inkomensderving etc. etc. Maar ik vermoed dat het zo ver nog niet is (het mag van mij overigens wel gezegd worden dat het enorm zou helpen als de burgers het gevoel hebben dat de overheid hen steunt bij het naleven van de maatregelen door ook met dit soort concrete oplossingen te komen, want zoals (10)(2e) eerder opmerkte, het wordt nu soms wel erg gemakkelijk

alleen bij de burger gelegd terwijl de overheid hier ook een verantwoordelijkheid in heeft).

Dan ben ik het met (10)(2e) eens dat op korte termijn het weg nemen van rationalisaties die niet kloppen aangewezen is. Welke zijn dat en kunnen die weggenomen worden?

En kunnen dingen die goed gaan, maar volgehouden moeten worden of nóg beter zouden kunnen er op een positieve manier uitgelicht worden? Ik herinner me de communicatie in de zomer dat er met X aantal testen de afgelopen week 3000 besmettingen voorkomen waren. Dergelijke motiverende communicatie is wellicht ook voor ander gedrag te bedenken (of kan voor testen herhaald worden, omdat dit nog steeds een essentiële stap is)?

Daarnaast heb ik ook het gevoel dat mentaal welzijn aandacht verdient, maar dat is meer een observatie dan dat ik daar recente gegevens over heb. Mensen lijken moedeloos te worden 'hoe lang gaat dit allemaal nog duren'. Ik denk dat het echt enorm belangrijk is (ook dat schreef (10)(2e) volgens mij eerder) dat er een stip op de horizon gezet kan worden. (10)(2e) rekende gisteren voor in een talkshow dat het met een volledige lock-down nog minstens tot december duurt voor het aantal besmettingen op het niveau is dat we hebben willen. Dat geeft best een moedeloos gevoel hoe lang het dan met de huidige maatregelen wel niet zal duren. Ik hoor daarover nu vanuit de officiële communicatie alleen maar dingen over de R. Maar zou hier ook niet een concreter tijdsplan geschetst kunnen worden? Ik heb het gevoel (kent iemand hier peilingen over?) dat veel mensen helemaal niet geloven dat de huidige maatregelen maar drie tot vier weken hoeven te duren, omdat dit niet echt onderbouwd is (en dat gevoel wordt bevestigd door alternatieve berekeningen op basis van veel strengere maatregelen, die al op een langer tijdsplan uitkomen).

Tot slot: Recente analyses in ons eigen onderzoek uit het voorjaar wijst er op dat eenzaamheid niet alleen bij ouderen, maar over alle leeftijdsgroepen heen sterk samen hangen met mentale problemen zoals stress. Lijkt mij ook een aandachtspunt voor campagnes, subsidies en interventies, maar ook dat is niet volgende week klaar.

Voor mij blijft dus ook een erg belangrijke boodschap om (zichtbaar) aan het langere termijn perspectief te werken; dat is misschien niet wat men vandaag wil horen bij het NKC over volgende week, maar de burgers willen dit m.i. wel horen, en ze willen ook het gevoel krijgen dat de overheid niet alleen brandjes aan het blussen is, maar echt verder kijkt dan volgende week.

Veel groeten,

(10)(2e)

From: (10)(2e) <(10)(2e)@uva.nl>

Sent: vrijdag 23 oktober 2020 15:09

To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e)@amsterdamumc.nl'; (10)(2e)@media-gezondheid.nl'; (10)(2e)@eur.nl'; (10)(2e)@maastrichtuniversity.nl'; (10)(2e)@essb.eur.nl'; (10)(2e)@fsw.leidenuniv.nl'; (10)(2e)@maastrichtuniversity.nl'; (10)(2e)@ggdgelderlandzuid.nl'; (10)(2e)@radboudumc.nl'; (10)(2e)@uva.nl'; (10)(2e)@uu.nl'; (10)(2e)@amsterdamumc.nl'; (10)(2e)@umcg.nl'; (10)(2e)@uva.nl'; (10)(2e)@uu.nl'; (10)(2e)@essb.eur.nl' <(10)(2e)@essb.eur.nl>

Cc: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Subject: appje van vanmiddag over extra communicatie-inzet

Ha (10)(2e)

Mijn reactie mag geen verrassing heten, gegeven mijn eerdere mantra's.

(1)

Ga in op de rationalisaties/motieven/argumenten die mensen hebben om bepaalde maatregelen niet of niet altijd te volgen – of te denken dat zoals zij het invullen het wel veilig is. Je moet voorkomen dat mensen waarbij op zich wel draagvlak is op grond van eigen (determinanten)afwegingen het toch fout doen. Laaghangend fruit plukken

Kennis hierover is voorzover ik weet helaas beperkt, maar uit de kwalitatieve onderzoeken en lit.reviews tot nu toe kwamen al aantal argumenten naar boven. (ik noem zelf o.a., maar dat is selectief: elkaar vertrouwen (o.a. dat mensen met klachten niet zullen komen), onbekend dat men asymptomatisch besmet kan zijn maar wel besmettelijk).

(2)

Geef tips voor concrete lastige situaties die onbedoeld en ongewild toch misgaan.

Hieronder nog copy-paste uit mailwisseling eerder deze week met (10)(2e) (Wat is geelgemaakt zijn de prioriteiten van (10)(2e) zij vindt dus ingaan op rationalisaties relatief minder belangrijk, terwijl ik dat juist heel essentieel vindt).

(10)(2e)

- Ik denk aan zo simpel mogelijk het gedrag uitleggen (in 1 zin, hou het simpel, bv. bij handen wassen alleen de belangrijkste momenten noemen, maak het niet te moeilijk).

- Mogelijk maken: Ingaan hoe mensen (sociale) activiteiten wel kunnen doen met inachtneming van de regels. Help mensen bij uitvoeringsproblemen.

- Vooral ook ingaan op incorrecte rationalisaties die mensen hanteren om de regel helemaal niet of gedeeltelijk/anders te volgen. Waar nodig, overtuigen dat het ook voor jou geldt en niet op andere manier kan. Bij meeste aanbevelingen is het waarom redelijk evident, dus dat alleen benadrukken als deze respons effectiviteit laag scoort [mijn subjectieve inschatting is dat het probleem meer zit in dat mensen regelmatig ongewenst gedrag ten onrechte ook een hoge score geven op respons effectiviteit].

- Analyses op determinanten tot nu toe laten ook vrij consistent een effect van sociale normen zien. Dus dat is ook aandachtspunt voor communicatie. Kan niet alleen door veel in de pers brengen dat er hoog draagvlak is, en overtredingen af te schilderen als niet-representatieve incidenten die overmatig veel aandacht krijgen. Wellicht ook door role modeling. Gewone mensen vertellen hoe zij het oplossen kan ook een sociale norm neerzetten.

- Breder dan communicatie is natuurlijk ook aanbevelingen voor hoe je iets feitelijk makkelijker kan maken door voorzieningen en inrichting omgeving. Hier zal het minder gaan om communicatie richting burgers, en meer richting bedrijven/organisaties, maar ook de diverse overheden.